

De media hadden de afgelopen tijd veel belangstelling voor de diepe ondergrond. Het ging om aardgas, steenkolen en zout. En als die uit de bodem zijn gehaald, kun je er weer wat instoppen.

Maar willen de burgers dat wel?

Als je aardgas uit de aarde hebt opgepompt, ontstaat er ruimte voor andere gassen. Shell, NAM en OCAP willen in Barendrecht een proef uitvoeren met het opslaan van kooldioxide in een leeg aardgasveld. Dit gas komt vrij bij verbrandingsprocessen van Shell en is een grondstof voor tuinders. Het is overigens niet de bedoeling dat het kooldioxide in Barendrecht weer nuttig wordt gebruikt, het gaat slechts om een demonstratieproject. De bewoners willen geen opslag van kooldioxide onder hun achtertuin. Zij zijn bang dat zuur grondwater corrosie zal veroorzaken. Ook vrezen zij te stikken als het gas - dat zwaarder is dan zuurstof - per ongeluk zou ontsnappen.

Uit een onderzoek van de TU Delft is gebleken dat de exploitatie van steenkolen uit de Limburgse mijnen weer rendabel is. De kolen zouden bij elkaar maar liefst 250 miljard euro kunnen opleveren. De prijs van kolen is het afgelopen jaar verdubbeld. De wereld heeft blijkbaar een onstuitbare honger naar energie. Het bedrijf DSM heeft nota bene een eeuwigdurende concessie voor deze steenkolen. Natuurlijk moeten zij goede plannen maken, en de overheid moet deze goedkeuren, maar eeuwigdurend is wel heel lang.

Ook de winning van zout door Akzo Nobel stond in de belangstelling. Als het zout uit de aarde gewonnen is, ontstaan er holtes. Deze holtes hebben in het verleden tot bodemdalingen geleid. Akzo Nobel heeft daar iets op gevonden: opvullen die holtes en het is afgelopen met de bodemdaling. Een logische gedachte. Jaren geleden waren er vergevorderde plannen om deze holtes met radioactief afval op te vullen. Dat is van de baan, door protesten van de bevolking. Maar er blijft genoeg ander afval over. Het zou mij niet verbazen als daar binnenkort asbesthoudende grond aan wordt toegevoegd.

De Wet bodembescherming gaat niet over onze diepe ondergrond. Wat daar allemaal mag staat opgeschreven in de Mijnbouwwet. Voor de meeste activiteiten moet de Minister van Economische Zaken een vergunning geven. En het Staatstoezicht op de Mijnen controleert of alles correct verloopt. Het doel van dit Staatstoezicht is: 'het zeker stellen dat de delfstofwinning op een maatschappelijk verantwoorde wijze wordt uitgevoerd'. Het Staatstoezicht mag van mij in plaats van 'maatschappelijk' het woord 'duurzaam' gaan hanteren. Er bestaan plannen om de Mijnbouwwet te wijzigen, om meer mogelijkheden te scheppen om de holtes in de bodem weer op te vullen. De gevolgen van ons gewroet in de diepe ondergrond kunnen zich gemakkelijk aan het maaiveld manifesteren. Dat is in het verleden gebleken bij verschillende bodemdalingen. De bedenkers van de proef in Barendrecht hadden zich meer in de voorspelbare zorgen van de bewoners moeten inleven. Er is op dit terrein al zoveel geschiedenis geschreven!

Verder pleit ik voor een grote betrokkenheid van de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en van Verkeer en Waterstaat bij het herschrijven van de Mijnbouwwet. Bij de uitvoering van de wet zijn behalve het Staatstoezicht op de Mijnen de provincies bij uitstek geschikt om de belangen tussen economie, ruimte, milieu en water af te wegen. Ik ben benieuwd hoe dat in de nieuwe Mijnbouwwet geregeld gaat worden.